

S T U D I U M REINTEGRACJI SPOŁECZNEJ

I. Założenia Studium

Patologia społeczna, przestępczość, uzależnienia, zaburzenia psychiczne są końcowym etapem długiego procesu zaburzeń rozwoju osobowości. Pomoc jest tym skuteczniejsza, im wcześniej jest udzielona. Pomoc dziecku przeżywającemu lęk w szkole może zapobiec poważnym trudnościom dziecka lub jego późniejszemu wypadnięciu z systemu. Nauczenie zbuntowanego nastolatka konstruktywnego rozwiązywania swoich problemów może uodpornić go zarówno na powstanie zależności od narkotyku jak i magię subkulturowych grup dewiacyjnych.

Udzielanie pomocy psychologicznej, profilaktyka, terapia czy resocjalizacja wymagają odpowiednich dyspozycji emocjonalnych oraz wysokich kwalifikacji zawodowych i etycznych. Działania takie opierają się na głębokim zrozumieniu sytuacji osoby wymagającej pomocy, umiejętności nawiązania kontaktu i stosowania różnych procedur psychokorekcyjnych. Uzyskanie przez profesjonalną kadrę wychowawców i terapeutów odpowiednich dyspozycji emocjonalnych oraz umiejętności zawodowych wymaga specjalistycznych programów szkoleniowych. Proponowane przez nas szkolenie odbiega zasadniczo od tradycyjnych form wykładowych i seminaryjnych. Prowadzone jest ono w formie treningów i warsztatów psychologicznych, obejmując tym samym oba obszary: emocjonalny oraz fachowy.

Treningi psychologiczne umożliwiają praktyczne uczenie się poprzez bezpośrednie doświadczenie zdobywane w małej 10-14 osobowej grupie laboratoryjnej. Uczestnicy takiej grupy skoncentrowani są przede wszystkim na poszerzaniu własnych dyspozycji emocjonalnych oraz umiejętności społecznych ułatwiających nawiązywanie bezpośredniego kontaktu emocjonalnego z podopiecznym, wychowankiem, pacjentem, członkami jego rodziny lub grupą. Celem tak rozumianego szkolenia jest umiejętność wszechstronnego posługiwania się samym sobą, możliwość podejmowania zróżnicowanych ról i relacji, zwiększenie elastyczności funkcjonowania w sytuacjach trudnych i nowych oraz umiejętność pracy zespołowej.

Warsztaty metodyczne, podobnie jak treningi psychologiczne odbywają się w tych samych małych grupach laboratoryjnych. Koncentrują się one na ćwiczeniu umiejętności formułowania specyficznej wieloczynnikowej diagnozy oraz programowaniu i realizacji postępowania korekcyjnego. W trakcie warsztatów uczestnicy grupy uczą się rozpoznawać i rozwiązywać trudne i nowe sytuacje zawodowe w "symulowanych" (np. psychodramatycznie) warunkach laboratoryjnych. Uczą się przewyżczać własne ograniczenia emocjonalne oraz wprowadzać nowe metody postępowania, dostosowane do dynamicznie rozwijającej się sytuacji czy relacji. Wszystkie te doświadczenia są analizowane i korygowane w grupie.

II. Uczestnicy Studium

Szkolenie zawodowe w ramach Studium Reintegracji Społecznej obejmuje pracę nad sobą oraz praktyczne ćwiczenie metodyki pracy. Takie podejście do szkolenia zawodowego oparte jest na współczesnych metodach interwencji kryzysowej, pomocy psychologicznej, psychoterapii i resocjalizacji. Wymaga ono od uczestników znacznej **otwartości, aktywności** i gotowości do poszukiwania nowych sposobów funkcjonowania. Sprzyja temu poczucie psychologicznego bezpieczeństwa w grupie, wynikające z tego, że uczestnicy rekrutują się z różnych placówek z całego kraju, nie znają się i nie są w żaden sposób powiązani służbowo. Decyzja o podjęciu szkolenia powinna więc być **indywidualna i całkowicie dobrowolna**. Przyjmujemy wyłącznie zgłoszenia osób, które są zainteresowane udziałem w całym cyklu zajęć oraz gotowe na aktywną pracę nad sobą, własnymi problemami i ograniczeniami społecznymi i emocjonalnymi.

Zajęcia szkoleniowe w ramach Studium prowadzone są dla pracowników ośrodków leczenia uzależnień, domów dziecka, ośrodków socjoterapii, placówek interwencyjnych, zakładów wychowawczych, zakładów poprawczych, ośrodków kuratorskich, ośrodków pomocy społecznej, szkół, poradni, punktów konsultacyjnych, ognisk wychowawczych, świetlic terapeutycznych, klubów środowiskowych, innych środowiskowych programów psychoprofilaktycznych i rodzin zastępczych.

Warunkiem przyjęcia kandydata na Studium jest jego własnoręczne pisemne zgłoszenie zawierające wszystkie wymagane przez nas informacje oraz udział w organizowanym przez nas spotkaniu informacyjnym. Nabór uczestników na kolejny cykl zajęć szkoleniowych prowadzimy raz w roku. W wypadku większej ilości zgłoszeń niż przewidywanych miejsc, przeprowadzamy postępowanie kwalifikacyjne.

III. Zespół prowadzący szkolenie

Jesteśmy zespołem terapeutów i wychowawców. Prowadzimy różne programy środowiskowe obejmujące resocjalizację, wychowanie korekcyjne, pomoc psychologiczną, leczenie uzależnień oraz rehabilitację psychiatryczną. Specyfiką prowadzonych przez nas programów jest praca środowiskowa, praca z rodziną, podejście systemowe oraz nastawienie na aktywizację potencjalnych możliwości odbiorcy.

Zespół nasz od 40-tu lat prowadzi różne formy szkolenia zawodowego pracowników służby zdrowia, edukacji, pomocy społecznej i resocjalizacji. W organizowanych przez nas treningach i warsztatach wzięło dotychczas udział ponad 6000 osób (nauczycieli, pedagogów, psychologów, wychowawców, instruktorów terapii, kuratorów, pracowników socjalnych itp.). W ostatnich latach w naszym Studium szkoliły się m.in. zespoły Zakładu Poprawczego z Białegostoku, Świetlic Towarzystwa „Szansa” z Białegostoku, grup usamodzielnienia Domu Dziecka w Komarnie, asystentów rodzinnych MOPR w Piekarach Śląskich i w Zabrze, kuratorów z „Patronatu” w Piasecznie oraz wielu ośrodków „Monaru”.

Zajęcia treningowe i warsztatowe w ramach Studium prowadzone są przez pracowników i współpracowników naszego Towarzystwa, którzy mają znaczne doświadczenie w zakresie pracy środowiskowej, interwencji kryzysowej, resocjalizacji, pracy z rodziną, terapii uzależnień oraz psychoterapii. Wszyscy trenerzy mają też specjalistyczne przygotowanie w zakresie prowadzenia treningów i warsztatów psychologicznych oraz superwizji. Trzon zespołu trenerów naszego Studium tworzą **Marek Liciński i Anna Orzechowska.**

IV. Program Studium

Studium Reintegracji Społecznej prowadzimy dla osób zajmujących się zawodowo resocjalizacją, terapią uzależnień, pomocą psychologiczną, wychowaniem korekcyjnym i psychoprofilaktyką dzieci i młodzieży. Studium ma na celu systematyczne szkolenie kadr w zakresie pracy nad sobą, budowania diagnozy problemowej, prowadzenia indywidualnych programów korekcyjnych, profilaktyki uzależnień oraz pracy środowiskowej. Szkolenie to trwa około jednego roku i składa się z pięciu etapów:

1. trening negocjacyjny	-	4 dni	(30 godz.)
2. trening interpersonalny	-	7 dni	(60 godz.)
3. trening intrapsychiczny	-	7 dni	(60 godz.)
4. warsztaty diagnozy problemowej	-	6 dni	(50 godz.)
5. warsztaty programów korekcyjnych	-	6 dni	(50 godz.)

łącznie - 30 dni (250 godz.)

1. trening negocjacyjny

Trening ten poświęcony jest wprowadzeniu podstawowych zasad oraz uzyskaniu doświadczeń umożliwiających efektywną i partnerską współpracę w zespole zadaniowym. Doświadczenia te ułatwiają także pracę nad sobą w grupie treningowej. Trening obejmuje ustrukturalizowane ćwiczenia z zakresu negocjacji i mediacji. Udział w nim umożliwia zdobycie praktycznych umiejętności efektywnego porozumiewania się, współpracy w grupie oraz niekonfrontacyjnego rozwiązywania sprzeczności i konfliktów.

2. trening interpersonalny

Trening interpersonalny nastawiony jest przede wszystkim na optymalizację funkcjonowania w grupie i w kontaktach z innymi ludźmi. Przedmiotem doświadczenia i analizy są relacje i zachowania w grupie, sposoby komunikowania się, gry i manipulacje poszczególnych uczestników, role społeczne przez nich podejmowane, a także cele i procesy grupowe. W trakcie tego treningu każdy uczestnik ma okazję uzyskać wyczerpujące informacje na temat tego jak jest odbierany i rozumiany przez pozostałych członków grupy. Może poznać swoje silne i słabe strony w zakresie umiejętności kontaktowania się z innymi i funkcjonowania w grupie. Ma też wielokrotnie okazję do wypróbowania nowych zachowań i ról, uzupełnienia braków, skorygowania błędów, zmierzenia się z własnymi trudnościami w kontakcie z innymi. Trening ten jest także okazją do poznania procesów zachodzących w każdej grupie oraz tkwiących w niej możliwości rozwojowych.

3. trening intrapsychiczny

Trening ten umożliwia uczestnikom poszerzenie i pogłębienie świadomości swoich problemów emocjonalnych, ich źródeł oraz konsekwencji. Poświęcony jest przede wszystkim analizie konfliktów wewnętrznych dotyczących poczucia tożsamości, autonomii, wartości, bezpieczeństwa, sprawczości i odpowiedzialności. Pozwala on na zwiększenie wewnętrznej integracji, redukcję obaw i uprzedzeń, a także weryfikację obrazu siebie. Ułatwia uczestnikom przezwyciężenie własnych ograniczeń emocjonalnych oraz pełniejsze wykorzystanie naturalnych predyspozycji osobowościowych w pracy z klientem. Trening ten umożliwia też zrozumienie natury i mechanizmów zaburzeń emocjonalnych oraz poznanie efektywnych metod terapeutycznych w pracy indywidualnej.

4. warsztaty diagnozy problemowej

W okresie poprzedzającym te warsztaty uczestnicy mają do przeprowadzenia, w swoich miejscach pracy, szereg kontaktów indywidualnych ze swoimi podopiecznymi lub wychowanekami. W wyniku tych kontaktów mają, według podanego wzoru, przygotować ich diagnozy problemowe. Zadania treningowe dotyczą różnych form i obszarów diagnozy problemowej. Diagnozy te uczestnicy omawiają i analizują w grupie treningowej w trakcie sesji warsztatowych. Warsztaty te uczą stawiania pogłębionej, wieloaspektowej diagnozy problemowej pacjenta lub wychowanka oraz jego rodziny. Uczestnicy w trakcie warsztatów ćwiczą różne sposoby zdobywania, interpretowania i weryfikowania informacji o podopiecznych. Uczą się też formułowania diagnozy grupy, rodziny, zespołu zawodowego lub instytucji.

5. warsztaty programów korekcyjnych

Kolejne sesje warsztatowe poświęcone są formułowaniu adresowanego programu korekcyjnego oraz systemowych metod jego realizacji. W okresie poprzedzającym zajęcia warsztatowe uczestnicy, w oparciu o wcześniej sformułowane diagnozy problemowe swoich podopiecznych, opracowują i przeprowadzają indywidualne programy korekcyjne dla nich. Trudności w konstruowaniu i realizacji programów analizują potem w grupie warsztatowej. Zajęcia warsztatowe obejmują też tworzenie programów korekcyjnych dla grupy lub rodziny. W trakcie warsztatów uczestnicy opracowują także indywidualne programy rozszerzenia i modyfikacji form i metod swojej pracy korekcyjnej. Uczą się też współpracy w zespole i współdziałania z innymi partnerami zawodowymi.

z a j ę c i a f a k u l t a t y w n e

W trakcie treningów i warsztatów, wieczorami, po zakończeniu ustrukturalizowanych zajęć sesyjnych, odbywają się też fakultatywne zajęcia wykładowo-seminaryjne, umożliwiające zdobycie wiedzy z zakresu psychopatologii, patogenezy i patomechanizmów uzależnień, patologii rodziny i patologii społecznej oraz założeń terapii i profilaktyki. Udostępniana i rozprowadzana jest też literatura fachowa oraz różne materiały i opracowania instruktażowe. Zajęcia te umożliwiają także wzajemną wymianę doświadczeń. Kontakty i współpraca nawiązane w trakcie szkolenia często kontynuowane są także po jego zakończeniu.

V. Efekty szkolenia

Z naszych doświadczeń wynika, że w efekcie szkolenia większość jego uczestników uzyskuje znaczne poszerzenie dyspozycji emocjonalnych ułatwiających im nawiązanie bliskiego, osobistego kontaktu z pacjentem lub wychowankiem oraz członkami jego rodziny. Nasi adepci uczą się wszechstronnego posługiwania się samym sobą, podejmowania zróżnicowanych ról i relacji. Elastyczniej funkcjonują w sytuacjach nowych i trudnych. Chętniej poszukują i podejmują nowe, niekonwencjonalne metody postępowania, dostosowane do dynamicznie rozwijającej się sytuacji czy relacji z podopiecznym. Pogłębiają umiejętność formułowania wieloczynnikowej, systemowej diagnozy oraz programowania i realizacji adresowanego, indywidualnego postępowania korekcyjnego. W trakcie szkolenia uczestnicy poznają podstawowe procedury zawodowe umożliwiające uczenie się na błędach, wymianę informacji zwrotnych, współpracę w zespole, superwizję zespołową itp.